

Qualis Granskningsrapport

Taborsbergs förskola Norrköping

Granskning genomförd i november 2014
av Ingrid Johnsson och Christina Holmqvist
Q-Steps Kvalitetssäkring AB

Sammanfattning

Taborsbergs förskola är en kommunal förskola i Norrköpings kommun och ingår i enheten Haga förskolor. I enheten ingår förutom Taborsberg förskolorna Hyacinten och Vallmon. Förskolan är inrymd i en gammal, gul herrgård med anor från 1700-talet. Den är omsluten av en stor trädgård där äppleträd och stora kastanje-träd bevarats. Efter att herrgården renoverats kunde förskolan öppna i januari 2010. Den är organiserad i tre hemvister, Topasen, Smaragden och Rubinen, och totalt är 103 barn inskrivna. Taborsbergs förskola ligger i ett blandat upptagningsområde med både flerfamiljshus och villor.

Arbetet med Qualis startade år 2012. Vid denna första granskning, november 2014, uppgår poängen till 97 och förskolan är därmed certifierad enligt Qualis kvalitetssäkringssystem, där kravet är minst 60 poäng totalt och lägst steg 3 inom samtliga kvalitetsområden.

Förskolan präglas av trygghet och trivsel och engagerade och professionella pedagoger som skapat en kreativ och lärande miljö. Hela verksamheten visar hur samtliga aktiviteter är kopplade till läroplanens mål. I bloggen www.taborsbergsforskola.blogspot.se kan alla följa aktiviteterna och dokumentationen, som läggs in kontinuerligt. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära syns i de dagliga projektarbetena, där pedagogerna stimulerar och utmanar varje barns utveckling och lärande och där barnen stimuleras i sin sociala utveckling och att lära av varandra. Barnen stimuleras att reflektera över sitt eget lärande och är delaktiga i dokumentationen. De har ett reellt inflytande över arbetssätt och verksamhetens innehåll och görs medvetna om olika sätt att lära. Förskolan involverar föräldrarna i utvärderingen och förbättringen av verksamheten och föräldrarna har inflytande över hur förskolans verksamhet utformas för att nå målen.

De förbättringsområden vi särskilt vill peka på är att förskolan behöver utarbeta en handlingsplan för miljö- och naturvårdsfrågor samt en långsiktig plan för kvalitetsutveckling, som har sin grund i utvärderingar och påvisade effekter på undervisningen. Ett samarbete med grundskolan behöver utvecklas till att inte enbart handla om övergången till förskoleklass utan även en pedagogisk samverkan i nätverk där både pedagoger från förskolan och grundskolan möts. Ledning och pedagoger behöver informera föräldrarna på flera olika sätt om hur förskolan har fokus på matematik och naturvetenskap i arbetet med barnens lärande, hur förskolan arbetar mot diskriminering och kränkande behandling, om hur föräldrarna kan påverka hur förskolan arbetar med deras barns lärande och att de har möjlighet att vara delaktiga i förbättringar av verksamheten.

En kort presentation - Taborsbergs förskola

Taborsbergs förskola är en av tre förskolor i enheten Haga förskolor i Norrköpings kommun. Den ligger i ett blandat upptagningsområde med både flerfamiljs- och enfamiljshus. Här finns 105 barn och 18 pedagoger fördelade på tre hemvister, Topasen, Smaragden och Rubinen. Förskolan har eget kök.

Taborsbergs förskola öppnades i januari 2010, då en gammal herrgård med anor från 1700-talet renoverats, vilket bland annat märks på den högre takhöjden och de synliga takbjälkarna. Huset består av en huvudbyggnad, där administration, matsal, personalrum och gemensamma samlingsrum ligger, samt två flyglar där de tre hemvisterna finns. Varje hemvist har kapprum och flera små rum för olika verksamheter. I källaren finns två stora rum som används till ateljé och rörelserum. I rörelserummet sitter en discokula som ger ifrån sig ett magiskt färgsken. Rörelserummet används för olika typer av rörelser, vid samlingar och när hela förskolan sjunger. Förskolan har skapat en blogg www.taborsbergsforskola.blogspot.se där verksamheten dokumenteras kontinuerligt med bilder och texter kopplade till förskolans mål i läroplanen och enhetens värdeplattform.

Förskolan fick en tuff start då den öppnade 2010. De första två åren kännetecknades av ett flertal omorganisationer, chefsbyten och ett flöde av personal. Detta ledde till ett stort missnöje bland föräldrar. Förskolechef Linda Hansen leder förskolan sedan våren 2012, då förskolan började sitt kvalitetsarbete med Qualis som verktyg, och resan mot utveckling har kommit långt. På förskolan är få korttidsbarn inskrivna. Förskolans öppettider är 06.15-18.30. Taborsbergs förskola har sedan ett par år tillbaka valt att arbeta Reggio Emiliainspirerat.

Genomförande av arbetet med självvärdering och granskning

Förskolans alla arbetslag och ledningen har före vårt besök genomfört en självvärdering av Qualis kvalitetskriterier inom elva olika områden. Ledningen har lämnat en skriftlig redovisning av hur arbetet bedrivs inom de elva områdena samt vilka utvärderings- och förbättringsmetoder förskolan använder sig av. Ledningen har även kompletterat med planer och rapporter för att belysa förskolans kvalitet. Dessutom har kvantitativa tal redovisats avseende Organisation, Kompetens och Resursutnyttjande. Bland de utvärderingsmetoder som förskolan har använt är Qualis enkäter till barn över tre år, föräldrar och personal. Av förskolans 73 barn över tre år har 73 svarat (100 procent). Alla barnens föräldrar (en förälder/barn) har erbjudits att svara på föräldraenkäten. Enkäten har besvarats av 81 föräldrar av totalt 103 vilket innebär 79 procents svarsfrekvens. Av förskolans 18 pedagoger har 17 svarat (94 procent). Vi har tagit del av allt material i god tid innan besöket. Granskningen på plats har skett i form av att vi externa granskare har tillbringat två dagar i förskolan. Vi har deltagit i verksamheten vid alla avdelningar och intervjuat grupper av personal och föräldrar samt ledningen.

Nedan redovisas resultatet av arbetslagens och ledningens självvärdering. Längst till höger i tabellen redovisas den bedömning som vi granskare har gjort.

Tabell 1: Självvärdering och extern värdering

Avdelning/arbetslag

Kvalitetsområde	Topasen	Smaragden	Rubinen	Självvärdering förskolechef	Extern värdering granskare
A. Utveckling och lärande	5	5	6	6	4
B. Trygghet och trivsel	7	7	7	5	6
C. Barns delaktighet i läroprocessen	7	7	7	7	6
D. Arbetssätt och pedagogroll	5	5	5	5	5
E. Föräldrainflytande	5	5	7	7	6
F. Organisation	7	5	7	7	7
G. Styrning och ledarskap	5	5	5	5	5
H. Kommunikation	6	7	7	7	4
I. Kompetens	6	6	6	6	6
J. Resursutnyttjande	6	6	6	6	6
K. Image	4	4	4	6	6

Verksamhetens kvalitet inom elva områden

A. Utveckling och lärande

Taborsbergs förskola har en öppen, innehållsrik och inbjudande lärandemiljö både inomhus och utomhus. När vi stiger in genom grindarna möts vi av stora kastanjetråd. Kastanjer ser vi användas inne på avdelningarna i lärandesituationer i matematik, naturvetenskap, exempelvis vad som händer om man lägger dem i vatten, och skapandesituationer då barnen tillverkat apor med hjälp av kastanjer. Utemiljön är tilltalande med inslag av naturstubbar, träd att klättra i, gräsplaner, cykelbana med riktiga trafikmärken och traditionella lekanordningar. Vi ser förskolans prioriterade mål kopplade till läroplanen uppsatta på väggarna i avdelningarnas kapprum. Där kan vi läsa om att arbetssättet är projektinriktat och utforskande och utgår från de fokus som barnen visar intresse för. Att utforskande, nyfikenhet och lust att lära utgör grunden för den pedagogiska verksamheten ser vi på alla avdelningarna och det bekräftas även i samtliga

intervjuer. Barnens lust att lära är lätt att läsa av och vi ser mycket och innehållsrik dokumentation överallt på avdelningarna, allt ifrån väggdokumentation till dokumentation hängande från taket och på golvet. Vi har också tagit del av deras blogg. Dokumentationen innehåller hypoteser som barnen ställt, kompletterat med reflekterande frågor från pedagogerna. Miniprojektorer finns och med dem visas bilder från verksamheten (steg 1). Förskolan har många olika rum där de har inrett sina lärmiljöer på många olika sätt och vi ser genomgående olika lärmiljöer som exempelvis för bygg och konstruktion, skapande, läsning, rörelse, matematik och naturvetenskap. Förskolan har en del gemensamma lokaler såsom matsal, bibliotek, snickarum och rörelserum. Vi får se när hela förskolan samlas i rörelserummet och två pedagoger spelar teater och sjunger med barnen. Lekmaterialet är placerat i lagom höjd för de barn som vistas där, så lärandemiljön är öppen, innehållsrik och inbjudande (steg 1). Handlingsplaner används för arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Pedagogerna diskuterar aktivt och kontinuerligt kring barn med behov av särskilt stöd. Det finns en mall för pedagogisk kartläggning som ligger till grund för handlingsplanen. Handlingsplaner används för arbetet med barn i behov av särskilt stöd (steg 1).

Förskolan har metoder för att följa upp och dokumentera varje barns allsidiga utveckling och lärande. Pedagogerna reflekterar kring barnens utveckling och lärande vid reflektionstiden varje vecka utifrån en mall i form av en Powerpoint som finns för projekten och i den skriver pedagogerna vad som hänt, vilka lärandeprocesser och förändrat kunnande som skett, vilka reflektioner och analyser som de kommer fram till och hur de går vidare. Detta utgör sedan underlag inför utvecklingssamtalen som de erbjuder en gång per termin. Vi får ta del av både förra årets och innevarande års Powerpointar. Det finns en mall till utvecklingssamtalen som används. Varje barn har en mapp i pedagogernas lärplattor, där bilder och filmer på barnets utveckling sparas (steg 2). Förskollärarna tar ett särskilt ansvar för det pedagogiska arbetet i förskolan. De lagledare som ingår i ledningsgruppen är förskollärare. I personalintervjun betonas att alla pedagoger är delaktiga i förskolans verksamhet. Vid behov handleder förskollärarna övriga pedagoger inför ett utvecklingssamtal och ser till att utvecklingssamtalen blir genomförda (steg 2). Förskolan har tillgång till specialpedagogisk kompetens genom den centrala stödenhet som finns inom Norrköpings kommun (steg 2).

I den skriftliga redovisningen beskrivs hur pedagogerna hjälper barnen att prata och mötas, är närvarande i barnens lek och lyfter och stannar upp i det barnet visar intresse för. De utgår från barnets världsbild och ger beröm för det som är bra. Pedagogerna utmanar barnen att lösa problem och stöttar dem med problemlösandet. De är förebilder och uppmuntrar barnen att vara aktiva. När vi besöker de olika avdelningarna ser vi många situationer som bekräftar detta och vi upplever det också när vi läser på deras processväggar, på bildspelen med miniprojektorerna och i bloggen. Efter mellanmål kommer vi in på en avdelning, där barnen delas in i mindre grupper för att arbeta. En grupp ska klistra en snögubbe eftersom de har intresserat sig för filmen Frost och för ett tag sedan snöade det och i en annan grupp leker dramapedagogen med några barn. De har små öron på huvudet för att de ska veta vilket djur de är. En grupp barn ska klistra upp lite bilder från sagan om Bockarna Bruse och överallt stimuleras och utmanas barnen i sin sociala utveckling (steg 3). Förskolan arbetar aktivt med språk och kommunikation, matematik, naturvetenskap och teknik. Genomgående på alla avdelningar ser vi processväggar där det är

tydligt dokumenterat hur förskolan arbetar med matematik, naturvetenskap och teknik. Vi ser arbete med magnetism, densitet, antalsuppfattning med kastanjer, tärningsspel, försök med kastanjer och sorteringsövningar. I påståendet "I arbetet med barnens lärande har förskolan fokus på matematik och naturvetenskap" instämmer 70 procent av föräldrarna helt eller till stor del, 15 procent instämmer till viss del och 15 procent vet ej. Personalenkäten visar att 82 procent instämmer helt eller till stor del i samma påstående. Barnen blir indelade i små grupper så att det ges talutrymme. Vi möter pedagoger som samtalar med barnen och ger barnen handledning vid exempelvis bygget av Titanic, ett projekt som utvecklats under hösten, tärningsspel, sång i väntan på att alla kommit in, bygge av landskap, att lyssna efter vilket ljud de hör och sortering av uteleksakerna. På en avdelning ser vi att de arbetar aktivt med tecken som kommunikationsmedel och de informerar även föräldrarna vilket tecken som är månadens tecken. I påståendet "Vår förskola har fokus på språk och kommunikation i alla situationer" instämmer 94 procent av pedagogerna helt eller till stor del. I föräldraenkäten instämmer 88 procent helt eller till stor del i samma påstående (steg 3). Förskolan planerar, följer upp och utvecklar utbildningen kontinuerligt för att öka varje barns möjligheter till utveckling och lärande, vilket tydligt syns i Powerpointen. I barnenkäten svarar 93 procent att de ofta får visa vad de lärt sig. Vi granskare upplever att pedagogerna är mycket lyhörda för barnens intressen och att de samtidigt utmanar varje barn till fortsatt utveckling och lärande. I påståendet "Förskolan erbjuder en utvecklande verksamhet för mitt barn" instämmer 96 procent av föräldrarna helt eller till stor del (steg 3).

I den skriftliga redovisningen kan vi läsa att pedagogerna delar upp barnen i grupper för att de ska få möta och uppleva projekten i sin egen takt. Pedagogerna lyfter de barn som har behov av stöd och arbetar aktivt för att möta dem. Den rika dokumentationen tillsammans med Powerpointen, barnens tankar, pedagogernas frågor och allt material som finns på förskolan visar på att pedagogerna stimulerar och utmanar barnens utveckling och lärande (steg 4). Olika former av dokumentation och utvärdering används regelbundet för att följa upp barnens utveckling och lärande. Vi ser detta i Powerpointen, bloggen, väggdokumentationen, fotografier, barnens alster och pedagogerna berättar hur de även följer upp det genom barnintervjuer och vid samtal. Förskolan har fokus på språk och kommunikation i alla situationer. De beskriver att en grundläggande del i deras verksamhet är samtal med barnen. Detta kan vi instämma i eftersom vi ser pedagogerna med barnen, hör deras samtal som är på barnens nivå och ser att de har fokus på barnen. På avdelningen med de äldre barnen kan vi se arbete med bokstäver och det skrivna språket. Vi deltar i en sång- och teaterstund med alla förskolans barn. Lärplattor används på alla avdelningar där barnen arbetar med olika appar som stödjer språklig utveckling (steg 4).

Förskolan har skapat ett klimat där barnen stimuleras att lära av varandra, vilket vi får bekräftat vid vårt besök. Istället för att snabbt gripa in som vuxen uppmanar pedagogerna barnen att fråga varandra. I bloggen finns många exempel på hur barnen lär av varandra (steg 5). Förskollärarna tar ett särskilt ansvar för att resultat av dokumentation, uppföljningar och utvärderingar används för att utveckla förskolans kvalitet. För att inga mål i läroplanen ska tappas bort använder pedagogerna ett Lotusdiagram för att dokumentera vilka mål de arbetar och har arbetat med. Arbetslaget har ett gemensamt ansvar för det pedagogiska arbetet. På varje block finns en lagledare som har särskilt ansvar för att det pedagogiska arbetet samordnas och drivs framåt. De

använder regelbundet Powerpointen som ett verktyg för dokumentation, reflektion, analys och utvärdering. De använder Qualis enkäter för att utvärdera. Utvecklingsområden som framkommer vid utvärderingar vävs in i arbetet framåt. Ledningsgruppen som består av förskollärare, tar ett särskilt ansvar för att sammanställa resultatet av kvalitetsarbetet (steg 5). Ett av kriterierna på steg 5 handlar om att förskolan lägger stor vikt vid miljö- och naturvårdsfrågor. Pedagogerna är noga med att lära barnen att källsortera och vid utflykter till skogen uppmärksammas om det ligger skräp utslängt, vilket plockas upp. I bloggen kan vi läsa och se på bilderna att några av avdelningarna lär barnen hur kretsloppet fungerar men det finns ingen gemensam plan på förskolan för miljö- och naturvårdsarbetet så att vi kan belägga att hela förskolan lägger stor vikt vid dessa frågor.

Arbetslagen och förskolechefen placerar förskolan på steg 5. Vår bedömning är att Taborsbergs förskola når steg 4. När miljö- och naturvårdsfrågorna hör till de planlagda prioriterade områdena kommer förskolan med lätthet att nå högre steg eftersom förskolan följer en planering för att utveckla varje barns språk- och kommunikationsutveckling samt förståelse för matematik, naturvetenskap och teknik som är kriterierna för steg 6. Vi ser det när vi tar del av deras Powerpoint, där de följer och reflekterar hur de ska arbeta vidare med att utveckla varje barns språk- och kommunikationsutveckling och förståelse för matematik, naturvetenskap och teknik.

B. Trygghet och trivsel

Förskolans fysiska miljö upplevs som trygg och säker (steg 1). Både inom- och utomhusmiljön präglas av trygghet och trivsel. Runt gården finns staket med säkra grindar och mellan varje block är det ytterligare grindar. Stora skyltar uppmanar alla att se till så att grindarna stängs. Förskolan har förankrade metoder för att ge varje barn tillsammans med sina föräldrar en god introduktion i förskolan (steg 1). Vi har tagit del av den gemensamma handlingsplanen för Haga förskolor. I juni bjuds de nya föräldrarna in till möte och då får de möjlighet att se lokalerna och träffa förskolechef, pedagoger och andra föräldrar. Pedagogerna skickar hem ett vykort där barnet hälsas välkommen till förskolan. I föräldraintervjun framkommer att de är nöjda med introduktionen. Inskolningen pågår under två veckor. Ett inskolningssamtal med föräldrarna genomförs och cirka två månader efter inskolningen sker ett uppföljningssamtal. Alla pedagoger utgår från en speciell mall under uppföljningssamtalet. Säkerhetsrutiner och gemensamma handlingsplaner för Haga förskolor finns som stöd till pedagogerna, vilka vi tagit del av (steg 1).

Förskolan arbetar aktivt för att skapa ett klimat som präglas av trygghet och trivsel och pedagogerna har ett gemensamt förhållningssätt och bemötande som genomsyrar förskolan (steg 2). Vi möts av en lugn atmosfär där pedagoger och barn samtalar med varandra i en ton som präglas av ömsesidig respekt. Förskolan har åldershomogena barngrupper där arbetssätt och miljö kan anpassas efter barnen, vilket ökar tryggheten och trivseln och får varje barn att ta plats. Under dagen ser vi att barnen är indelade i små grupper. Barnen är sysselsatta med olika aktiviteter såväl inomhus som utomhus. Vissa är styrda och andra får barnen välja själva. 93 procent av föräldrarna instämmer helt eller till stor del att förskolans utemiljö är stimulerande. På Hagaenheten har en värdeplattform utarbetats där pedagogerna utgår från värdeorden

“Välkomnande, Tillit, Delaktighet, Glädje, Framtidstro, Utforskande”. Utifrån värdeorden har en värdeplattform tagits fram:

“Vi vill välkomna dig till en förskola med framtidstro där alla får vara delaktiga och känna tillit till varandra och tillsammans hitta glädjen i vårt utforskande arbetssätt. Det händer på Haga nu och här, vi lyssnar, leker och lär.”

På reflektionsmöten, i utvecklingsgrupper och på planeringsdagar förs kontinuerliga diskussioner om trygghet, trivsel, förhållningssätt och bemötande. 98 procent av barnen, som besvarat enkäten, tycker om att vara på förskolan, alla anser att de är en bra kompis, 94 procent har någon att leka med, 97 procent tycker att de har roligt när de leker med de andra barnen och 94 procent tycker att maten smakar gott. I föräldraintervjun framkommer att pedagogerna ringer om något speciellt hänt och om ett barn har något speciellt behov har föräldern och pedagogerna på avdelningen god kontakt och föräldern informeras dagligen vid hämtning. Förskolan har ett förebyggande och dokumenterat arbete för att förhindra diskriminering och kränkande behandling (steg 2). I enkäten instämmer 76 procent av föräldrarna helt eller till stor del att förskolan arbetar aktivt mot diskriminering och kränkande behandling. 23 procent vet inte hur förskolan arbetar och 1 procent instämmer till viss del.

I personalenkäten instämmer 82 procent helt eller till stor del att de trivs på sin arbetsplats, 94 procent att de vuxna reagerar mot diskriminering och kränkande behandling bland och gentemot barnen och alla anser att barnen trivs.

Under vårt besök ser vi mycket engagerade pedagoger, vilket bekräftas i intervjuer och samtal med föräldrarna (steg 3). I föräldrarnas enkätkommentarer, i intervjun och i samtal ser och hör vi att de tycker att pedagogerna är bra och engagerade. Någon av föräldrarna lyfter i enkätkommentarerna fram att “de engagerade pedagogerna hittar på nya projekt tillsammans med barnen och ser varje barn i verksamheten”. En annan förälder önskar fler tillfällen för de äldre barnen att åka på utflykter även om både pedagogerna och föräldrarna tycker att utomhusmiljön på gården är mycket fin. De tycker att pedagogerna byggt upp fina miljöer för lärandet både inomhus och utomhus och 96 procent anser i enkäten att deras barn trivs helt eller till stor del. När vi i intervjun frågar vad de tycker är allra bäst nämner de köket och maten som något extra men betonar även att lärandet är bra och att både deras barn och de själva får sina behov tillgodosedda. I enkäten anser 94 procent av föräldrarna att förskolan erbjuder god mat och 95 procent anser att pedagogerna engagerar sig i deras barn. Förhållandet inom personalgruppen samt mellan personal och barn kännetecknas av förtroende och ömsesidig respekt. Under vårt besök ser och hör vi hur pedagogerna på ett respektfullt sätt bemöter barnen och varandra. De anpassar verksamheten efter barnens och gruppernas behov. 94 procent av pedagogerna instämmer helt eller till viss del i påståendet “Förhållandet mellan personal och barn kännetecknas av förtroende och ömsesidig respekt” och 82 procent instämmer helt eller till stor del i att de enats om gemensamma normer. 18 procent instämmer till viss del (steg 3). Genom regelbundna utvecklingssamtal då samtal förs kring barnens trygghet och trivsel, genom Qualis enkäter till föräldrar, pedagoger och barn över tre år och genom särskilda barnintervjuer

mäter och följer förskolan kontinuerligt upp barnens trygghet, trivsel och säkerhet. Varje år genomförs skyddsronder (steg 3).

Förskolan har förankrade metoder för att förhindra diskriminering och kränkande behandling. En arbetsgrupp träffas regelbundet för att aktualisera innehållet i likabehandlingsplanen (steg 4). Alla förskolor i enheten arbetar aktivt med värdeplattformen, vilket vi ser vid vårt besök. Varje värdeord har noggrant diskuterats och dokumenterats och pedagogerna har tillsammans reflekterat över hur de ska arbeta för att förskolan ska upplevas som välkomnande, tillitsfull och glädjeric samt hur var och en ska arbeta för att skapa en verksamhet som bygger på delaktighet, utforskande och framtidstro. Om förskolechefen eller någon av pedagogerna ser att något av värdeorden behöver aktualiseras och diskuteras finns det med direkt på dagordningen på nästa arbetsplatsträff (steg 4). Förskolan arbetar aktivt och medvetet för att påverka och stimulera barnen att omfatta vårt samhälles grundläggande demokratiska värderingar. I den skriftliga redovisningen kan vi läsa att förskolan arbetar aktivt för att motverka stereotypa könsroller, då de anser att detta är en av grundpelarna i demokratin. Alla barn ska ha lika rätt till tid, material och lek oavsett kön. De lyssnar på varandra och alla är lika värda. Förra året genomfördes ett projekt som handlade om "Lika/Olika" och många aktiviteter belyste då likheter och olikheter. Syftet med projektet var att lyfta fram allas lika värde i ett lika- och olikaperspektiv i utseende, personligheter, uttryck och smak. Under vårt besök ser vi flera exempel på hur arbetet har genomförts utifrån bilder och vi kan även läsa om projektet i bloggen. Vi ser att pedagogerna är respektfulla och synliggör alla barn, lyssnar på dem och låter dem berätta om vad de vill förmedla (steg 4).

Förskolan arbetar utifrån förankrade metoder för att varje barn ska utveckla förståelse för allas lika värde genom att de vuxna finns nära barnen och kan höra om det uppstår konflikter och diskussioner mellan barnen. I den skriftliga redovisningen kan vi läsa att vid uppkomna situationer läggs extra stor vikt vid att prata med barnen om empati, ett schysst bemötande, rättvisa och likabehandling. Under vårt besök upplever vi harmoni i alla barngrupper men vid ett tillfälle blir det en liten konflikt mellan ett par barn och genast tar en av pedagogerna tag i situationen och samlar de berörda barnen till ett möte, som resulterar i förståelse och empati för varandra (steg 5). Förskolans metoder för att hantera konflikter och förhindra diskriminering och kränkande behandling utvärderas kontinuerligt genom de årliga Qualisenkäterna till föräldrar och barn och vid utvecklingssamtalet diskuteras trygghet och trivsel för det enskilda barnet. I mallen för utvecklingssamtalet finns en punkt som tar upp tryggheten. Vid pedagogernas veckoreflektion och på blockmötena tar de upp frågor om tryggheten på förskolan, om alla barn upplever att de har någon att leka med, vem de leker med och hur gruppdynamiken fungerar. I utvecklingsgruppen för likabehandling diskuteras och utvärderas planerna för likabehandling och diskriminering och kränkande behandling och på planeringsdagarna utvärderas verksamhetens alla delar och pedagogerna diskuterar då om de lever upp till de mål som finns i läroplanen kring värdegrundsfrågor. Vi har fått ta del av vårens planeringsdags utvärdering där en av frågorna var "Att erövra våra värden om och om igen". Uppdraget till pedagogerna var att de ska formulera ett eller flera utvecklingsområden som de ska fokusera på under 2014/2015 och som är kopplade till värdeplattformen. Dessa utvecklingsområden ska därefter skrivas in i Powerpointen. Den nya

Powerpointen har vi fått ta del av och arbetet med värdeplattformen i olika situationer syns tydligt på bloggen (steg 5).

Varje barn ges utrymme att reflektera över etiska dilemman och livsfrågor i vardagen. När vi intervjuar pedagogerna menar de att i stort sett varenda barnbok behandlar etiska dilemman och vi ser otaliga böcker med berättelser som belyser både olikheter och etiska dilemman. När vi ber pedagogerna nämna några titlar så lyfter de fram Bockarna Bruse, Pelle Svanslös och Guldlock. De veckovisa teatrarna, sångerna och de naturliga inslagen i projekten behandlar etiska dilemman (steg 6).

I självvärderingen placerar de tre arbetslagen förskolan på steg 7 och förskolechefen placerar förskolan på steg 5. Vi bedömer att förskolan placeras på steg 6. För att nå högre måste förskolan bedriva ett systematiskt förbättringsarbete när det gäller värdegrundsarbete med utgångspunkt i forskningsrön och beprövad erfarenhet, vilket är kriteriet på steg 7.

C. Barns delaktighet i lärprocessen

Barnens intresse, förmågor och behov präglar den pedagogiska verksamhetens utformning. Runt om på förskolan ser vi dokumentation där barnens intresse och nyfikenhet är helt i fokus. Förskolan arbetar projektinriktat utifrån barnens intressen. Pedagogerna lyssnar till barnens behov och nya aktiviteter och nytt material provas. Materialet finns tillgängligt och lokalerna utnyttjas effektivt. Pedagogerna bestämmer ramarna i projektet men barnen är delaktiga i innehållet. De lyfter upp intressen och fenomen som kommer från barnen och gör mindre eller större miniprojekt inom projektramen. I deras Powerpoint finns frågeställningarna "Varför valdes projektet?" och "Vad visade barnen intresse för?" Projektet "Titanic", som växt efterhand, började utifrån ett barns intresse. Barnets pappa har besökt en utställning om Titanic och blivit fotograferad där. När barnet kommer till förskolan berättar han entusiastiskt om att pappan varit med på Titanic, vilket resulterar i att pedagoger och barn bestämmer sig för att ta reda på mer om Titanic. I föräldraintervjun berättar en förälder om hur involverade de och barnen är i projektet. I den skriftliga redovisningen beskrivs att lärandemiljön förändras efter barnens intressen. Vi ser vid vårt besök att lärandemiljön på alla avdelningarna skapar goda förutsättningar för barns delaktighet bland annat genom att pedagogerna delar in barnen i mindre grupper vid olika aktiviteter. Då kan pedagogerna lättare ta del av barnens tankar, vilket vi ser i dokumentationen (steg 1).

Pedagogerna följer upp arbetet med barnens delaktighet. Powerpointen är verktyget de reflekterar efter och följer upp barnens delaktighet (steg 2). Barnen uppmuntras att göra egna val i sitt lärande. Det kompetenta barnet är utgångspunkten och pedagogerna är medforskare som verkar för att barnen ska göra egna val. I barnenkäten svarar 96 procent att de ofta får välja vad de vill göra (steg 2).

Varje barns lärprocesser dokumenteras kontinuerligt och synliggörs för barnet och föräldrarna. På projektväggar och i bloggen dokumenterar pedagogerna verksamheten och allt är kopplat till

läroplanens olika mål. Bloggen uppdateras regelbundet (steg 3). Det finns en tydlig koppling mellan utvecklingssamtalet och förskolans arbete med barnets utveckling och lärande genom ett enhetsgemensamt underlag till utvecklingssamtalen som utgår från projekten och som påvisar barnens utvecklingsprocesser. Under samtalet med föräldrarna skapas en gemensam bild av barnets utveckling och lärande som ligger till grund för det fortsatta arbetet. Några avdelningar använder lärplattor under utvecklingssamtalet för att visa videoklipp och bilder som visar barnets utveckling. Arbetslaget diskuterar igenom vad som skrivits ner om varje barns lärande och utveckling. Efter samtalen diskuterar och analyserar pedagogerna inför sitt fortsatta arbete. I personalenkäten instämmer 100 procent helt eller till stor del i påståendet "Det finns en tydlig koppling mellan utvecklingssamtalet och vårt arbete med barnets utveckling och lärande". "Utvecklingssamtalet bygger på dokumentation av mitt barns utveckling och lärande" är hämtat från föräldraenkäten. I detta påstående instämmer 90 procent helt eller till stor del. I samtal med ett par föräldrar vid hämtning och lämning framkommer att de är mycket positiva till utvecklingssamtalen (steg 3). I den skriftliga redovisningen kan vi läsa att för att få ett kvalitetsarbete på Taborsbergs förskola ska alla barn, föräldrar och pedagoger ges en meningsfull vardag. Barnen får möjlighet genom arbetssättet med projekten att påverka sin dag. Barnen ges möjlighet att medverka i kvalitetsarbetet genom Qualis barnenkät, för barn som är tre år och äldre. Ibland görs även andra barnintervjuer inom projektens ramar (steg 3).

Varje barn stimuleras att reflektera över sitt lärande vid den dagliga kommunikationen, där pedagogerna bekräftar och stimulerar till nytt lärande. Processväggar, lärplattor och väggdokumentation används för att kunna se lärandet tillsammans med barnen. Pedagogerna återkommer till dokumentationen på väggarna och diskuterar tillsammans med barnen. Genom bilder och filmer på projektorn påvisas barnens lärande. De uppmuntrar barnen och sätter ord på deras lärande. Detta kan vi läsa om i den skriftliga redovisningen och vid vårt besök får vi det bekräftat. Vi ser miniprojektorer som är igång så att barnen kan stanna upp och reflektera tillsammans med andra barn och pedagogerna (steg 4). Barnen har ett reellt inflytande över arbetssätt och verksamhetens innehåll. I den skriftliga redovisningen beskrivs hur de styr projektet vidare utifrån barnens intresse. Pedagogerna har satt upp projektramen och barnen fyller den med innehåll. Om ett eller flera barn visar intresse för något särskilt fenomen så lyssnar pedagogerna in det och tar upp tråden och gör ett miniprojekt runt fenomenet. Arbetslaget reflekterar varje vecka för att föra projektet vidare. Vi ser i deras Powerpoint ett miniprojekt om djur och vi ser när vi besöker förskolan hur de bygger upp ett landskap med tidningspapper för att göra ett landskap där de kan leka med sina leksakshästar (steg 4).

Varje barn görs medvetet om olika sätt att lära genom att alla tillåts att vara olika. I den skriftliga redovisningen kan vi läsa att de skapar kunskap tillsammans med barnen och ger dem inte ett "rätt svar" i alla sammanhang. Vidare beskriver de att barnen uppmuntras att tänka förutsättningslöst och att vara utifrån sina egna förutsättningar. Vi kan se när vi är på förskolan att det finns mycket olika material och att barnen ges möjlighet till olika sätt att uttrycka sig (steg 5). Varje barn är delaktigt i dokumentationen av sitt lärande. Pedagogerna använder digitala dokumentationsformer såsom lärplatta, kameror, datorer och bloggen och barnen kan då direkt påverka dokumentationen av sitt lärande (steg 5).

Alla pedagoger bedriver genom dokumentation och utvärdering ett systematiskt arbete för att få barnen att reflektera över sitt lärande. Dokumentationen sker kontinuerligt varje vecka i Powerpointen. Pedagogerna får barnen att reflektera över sitt lärande genom att de synliggör barnens olika lärprocesser under projektets gång. Barnen reflekterar tillsammans med pedagogerna över sin lärprocess med hjälp av bilderna från processväggarna, väggdokumentationerna, lärplattan, miniprojektorn och filmerna. I personalenkäten instämmer 100 procent helt och till stor del att barnen är delaktiga i lärprocessen (steg 6).

Arbetslagen och förskolechefen har skattat förskolan på steg 7. Vi bedömer att förskolan når steg 6. Ett systematiskt arbete har påbörjats för att öka barnens delaktighet i lärprocessen med utgångspunkt i forskningsrön och beprövad erfarenhet men behöver utvecklas och dokumenteras över tid för att nå steg 7.

D. Arbetssätt och pedagogroll

Materialet finns tillgängligt för barnen i alla rum genom att det är placerat i lagom höjd så att barnen kan hämta det material de väljer att arbeta med (steg 1). Det är lätt att se att leken ligger till grund för barnens lärande. Under vårt besök ser vi många exempel på att arbetssätt och pedagogroll präglas av variation och flexibilitet genom det varierande utbudet av aktiviteter, både planerade och spontana som barnen väljer. När barnen leker utomhus är pedagogerna med i lekarna och vi ser och hör glädje både bland barn och vuxna (steg 1).

Kreativitet och skapande präglar arbetssätt och lärande. På väggarna kan vi se konstverk av olika slag och vi ser också att pedagogerna låtit barnen testa olika tekniker. De har bland annat provat på att måla i filmjolk, målat snö, torkat växter, tapetserat, format i trolldag och lera, gjort avtryck i lera och äppeltryck. Barnen har även skapat egna sagor. Under vårt besök är projektet Titanic igång och barnen är i full gång med att bygga och måla Titanic och skapa sin egen passagerare. Barnen har tidigare visat intresse för hur Titanic sjönk, att den krockade med ett isberg. Då bestämmer pedagoger och barn sig för att frysa in vatten, ta ut isen och lägga den i vatten tillsammans med mjölkkartongsbåtar, som barnen skapat, för att barnen ska få leka Titanic och konstruera kollisioner med isberget. Barnens teorier om hur vatten kan frysa till is diskuteras (steg 2). Pedagogerna tar vara på varandras kompetenser och stimulerar och utmanar barnen i att utveckla självständighet och tillit till sin egen förmåga (steg 2). De ser barnen som kompetenta och uppmuntrar dem till att pröva själva innan de griper in för att hjälpa. Lärandemiljön inbjuder till barnens självständighet. Vi ser även att barnen frågar varandra om hjälp och när vi tittar i bloggen ser vi många exempel på att barnen utvecklar självständighet. I Powerpointen dokumenterar och omprövar pedagogerna regelbundet arbetssätt och arbetsformer. Här synliggörs projektets gång och utvärdering samt hur projektet och arbetet ska löpa vidare. Vid delutvärderingarna dokumenteras det förändrade kunnandet över tid hos barnen, pedagogerna och miljön. När utvecklingsgrupperna, där pedagoger från de tre förskolorna, träffas sker erfarenhetsutbyte av de olika projekten (steg 2).

Verksamheten är rolig, stimulerande och lärorik för alla barn. Barnen utstrålar glädje och nyfikenhet och de aktiviteter vi tagit del av både inom- och utomhus visar att barnen är delaktiga och har ett reellt inflytande över sin dag. Vi ser även i dokumentationen i bloggen hur rolig, stimulerande och lärorik verksamheten är och både barn och föräldrar är nöjda (steg 3). Barnen uppmuntras till många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik samt dans och drama dagligen. Under vårt besök ser vi alla ovanstående uttrycksformer i alla arbetslag. 100 procent av pedagogerna instämmer helt eller till stor del i påståendet "Våra arbetsätt och arbetsformer stimulerar och utmanar varje barns utveckling och lärande" (steg 3). Arbetsätt och arbetsformer dokumenteras och utvärderas regelbundet i arbetslagen på reflektionstiden varje vecka, under blockmötena varje månad och under delutvärderingarna ett par gånger per termin då det förändrade kunnandet dokumenteras. I personalenkäten instämmer 76 procent helt eller till stor del att de utvärderar sina arbetsätt och arbetsformer regelbundet och 24 procent instämmer till viss del (steg 3).

Pedagogerna utmanar barnen att pröva olika lösningar av egna och andras problem genom att de försöker ge barnen verktyg via dialoger tillsammans för att kunna lösa sina problem sinsemellan. Ett exempel handlar om när barnen ska limma, hur de ska hantera limmet, hur mycket lim de ska ta för att saker och ting ska fastna, hur de ska undvika att få lim på händerna och vad som händer om de tar för lite eller för mycket lim. Pedagogerna uppmanar också barnen att se sina kamrater som en resurs att fråga eller efterhärma, vilket vi ser exempel på under vårt besök (steg 4). Pedagogerna använder gemensamma former för dokumentation av den pedagogiska verksamheten i Powerpointerna där den samlade dokumentationen och utvärderingen finns. Vi har tagit del av ett par Powerpointer både från förra året och nuvarande år och där finns förutom bilder även delutvärderingar och veckoreflektioner (steg 4). De fortlöpande utvärderingarna bidrar till undervisningens och den pedagogiska verksamhetens utveckling då beslut om nya utvecklingsområden för den fortsatta verksamheten tas (steg 4).

En samsyn utifrån Reggio Emilias filosofi om det kompetenta och resursstarka barnet kring kunskapsbegrepp och kunskapsutveckling präglar pedagogernas arbete med barnens lärande. Genom det projektinriktade arbetsättet, som vi ser överallt, där barnens intressen och tankar ligger till grund för projektens utformning, syns det att pedagogerna enats om vilka typer av arbetsätt som förskolan ska arbeta utifrån (steg 5). Pedagogerna reflekterar, analyserar och utvecklar regelbundet sin egen roll i relation till barnens utveckling och lärande. På reflektionstiden diskuteras arbetsätt och arbetsformer och utvecklingsgrupperna är forum för kollegial kompetensutveckling, där de lär av varandra (steg 5). Olika arbetsätt och arbetsformer utvärderas och jämförs med varandra för att ta reda på vilka arbetsätt som har bäst effekt för såväl barngruppen som varje barn. Både i den skriftliga redovisningen och i intervjun och i samtal med pedagogerna ser och hör vi att olika arbetsätt och synsätt diskuteras i arbetslagen och i utvecklingsgrupperna. De ser alla barn som kompetenta och resursstarka och sig själva som medforskande och närvarande pedagoger. Därmed har ett avcheckande och kartläggande arbetsätt, som utgår från stadieteorier om barns utveckling, valts bort (steg 5).

I självvärderingen placerar de tre arbetslagen och förskolechefen förskolan på steg 5, vilket även är den bedömning vi granskare gör. För att nå högre måste det finnas en tydlig progression i

förskolans arbetssätt utifrån varje barns förutsättningar och att förskolan bedriver ett systematiskt arbete med utveckling av arbetssätt och arbetsformer både utifrån forskningsrön och beprövad erfarenhet.

E. Föräldrainflytande

Föräldrarna känner till förskolans uppdrag och hur verksamheten bedrivs. I varje rum och hall finns utdrag ur Läroplanen för förskolan och en beskrivning av vad verksamheten handlar om. Det nationella uppdraget är tydligt liksom förskolans mål. För att föräldrarna ska känna till hur verksamheten bedrivs finns projektvägg, väggdokumentation, blogg, miniprojektorer, terminsbrev och föräldrabrev (steg 1). Pedagogerna berättar om hur de redan vid inskolningen lägger stor vikt vid att skapa en bra kontakt och tillitsfull relation med föräldrarna. Ett gott bemötande i den vardagliga kontakten är oerhört viktigt. "Trygga föräldrar ger trygga barn", skriver de i sin skriftliga redovisning och det betonas även i intervjun med pedagogerna. De tar ett gemensamt och eget ansvar för kommunikationen med föräldrarna, samtal som förs med föräldrarna tas på allvar och det som lovas hålls. Vid föräldraintervjun bekräftades detta (steg 1).

I personalenkäten instämmer 82 procent helt eller till stor del att de uppmuntrar föräldrarna att engagera sig i verksamheten. Genom sitt välkommande förhållningssätt bjuder de in föräldrarna dagligen till att ta del av verksamheten. Detta kan vi se vid hämtningen av barnen. De bjuder in till utvecklingssamtal en gång per termin, de arrangerar gårdfester och drop in. Föräldrarna uppmuntras hela tiden att ta del av bloggen och detta gör också många föräldrar får vi veta vid föräldraintervjun (steg 2). Pedagogerna följer upp på vilket sätt föräldrarna vill engagera sig i verksamheten genom enkäter och genom att fråga vid utvecklingssamtalen. En pedagog berättar att han alltid frågar vad föräldrarna arbetar med eller har för intressen och om de vill eller har möjlighet att komma till förskolan och berätta för barnen. Både under intervjun med pedagogerna och föräldrarna framkommer att föräldrarna engagerar sig i verksamheten. Förskolan har fått rör till vattenledningslek och stora rullar att ha ute och leka med. En förälder, som arbetar på Sjöfartsverket har berättat om miljöfarliga vrak, en annan har bidragit med att borra hål i fågelholkar de har byggt med barnen och en pappa, som arbetar i en färgaffär har hjälpt till med sina kunskaper om färg (steg 2). Föräldrarna ges möjlighet att delta i kvalitetsarbetet genom uppföljningssamtal efter inskolningen, vid utvecklingssamtal, Qualisenkäter och i den dagliga dialogen (steg 2).

Förskolan samverkar med föräldrarna kring barnets utveckling och lärande genom den dagliga kontakten vid hämtning och lämning samt under utvecklingssamtalet. I föräldraenkäten framkommer att 66 procent instämmer helt eller till stor del i påståendet "Jag får vara med och påverka hur förskolan arbetar med mitt barns utveckling och lärande", 22 procent instämmer till viss del och 10 procent vet inte (steg 3). I intervjun framkommer att föräldrarna är nöjda med hur pedagogerna samverkar med dem kring deras barns utveckling och lärande. Förskolan följer upp föräldrarnas inflytande genom framför allt Qualisenkäten. Det resultat som framkommer ligger till grund för förskolans fortsatta arbete med föräldrainflytandet. Föräldrarnas inflytande följs också upp vid utvecklingssamtalen. Förskolan har forum för samråd med föräldrarna genom

inflytanderådet som är ett gemensamt samråd för föräldrarna inom Haga förskolor. Vid föräldraintervjun beskriver de att det råder ett öppet klimat i inflytanderådet (steg 3).

Metoder för att göra föräldrarna delaktiga i barnens utveckling utvärderas och utvecklas kontinuerligt. Det finns en gemensam arbetsgrupp för Haga förskolor där fem pedagoger ingår, en från Vallmon, en från Hyacinten och tre från Taborsberg som arbetar med inskolnings- och utvecklingssamtal. Arbetsgruppens uppgift är också att utvärdera och uppdatera rutiner för mallar inför dessa samtal. I intervjuerna med ledning och pedagoger berättar de om att metoderna såsom bloggen, processväggen, utvecklingssamtalen och olika sorters inbjudningar utvärderats och utvecklats över tid (steg 4).

Förskolan involverar föräldrarna i utvärderingen och förbättringen av verksamheten genom ett lyhört förhållningssätt och Qualisenkäten. Resultaten ligger sedan till grund för verksamhetens utveckling. I intervjun med pedagogerna berättar de att föräldrarna tidigare hade önskemål om att kunna gå in direkt till varje block i bloggen istället för att se vad hela förskolan arbetat med, vilket snabbt åtgärdades. Inflytanderådet är också ett sätt att involvera föräldrarna i utvärderingen av verksamheten och få chansen att vara delaktiga i verksamhetens utveckling. I den skriftliga redovisningen skriver de att föräldrarna kan lämna in synpunkter skriftligt. Vid föräldraintervjun är de mycket positiva och känner sig involverade. I föräldraintervjun framkommer att om de vill vara delaktiga i verksamheten så får de, "vill man så kan man". I föräldraenkäten instämmer 76 procent helt eller till stor del till påståendet "Jag har möjlighet att vara delaktig i förskolans utvärdering och förbättring av verksamheten" (steg 5).

Föräldrarna har inflytande över hur förskolans verksamhet utformas för att nå målen, vilket bekräftas i intervjun. De är redan nöjda med hur förskolans verksamhet utformas men berättar även att de kan och har kunnat påverka verksamheten. Pedagogerna är angelägna om att föräldrarna ska ha inflytande och är därför lyhörda för föräldrarnas förslag och att alltid ha en öppen dialog. Föräldrarna har under åren kunnat påverka förskolans förbättringar. Ett exempel som tas upp i intervjun är att de i inflytanderådet påpekat lokalernas utformning och därmed storleken på barngrupperna. När förskolan var nybyggd bestod varje block av ett mycket stort rum där cirka 40 barn vistades samtidigt. Föräldrarna var mycket kritiska. Detta ledde till att väggar sattes upp och små rum för olika miljöer kunde byggas upp. Pedagogerna har utvecklat arbetssättet och barnen är delaktiga och får välja olika aktiviteter (steg 6).

Två arbetslag anger att förskolan befinner sig på steg 5, förskolechefen och ett arbetslag anger att förskolan befinner sig på steg 7. Vi bedömer att Taborsbergs förskola placeras på steg 6. För att nå steg 7 behöver förskolan systematiskt utveckla nya former för föräldrainflytande med utgångspunkt i forskningsrön och beprövad erfarenhet.

F. Organisation

Förskolechefen Linda Hansen har det yttersta ansvaret för enheten Hagas tre förskolor. På Taborsbergs förskola finns tre lagledare som ansvarar för två hemvister vardera. I

ledningsgruppen ingår förskolechefen och lagledarna från de tre förskolorna. Organisationen har en tydlig struktur med arbetsgrupper och utvecklingsgrupper som utarbetat rutiner för olika frågor. På enheten finns dessutom samverkansråd, inflytanderåd för föräldrar och krisgrupp. Föräldraenkäten visar att 68 procent instämmer helt eller till stor del i att förskolan har en väl fungerande organisation och i motsvarande påstående i personalenkäten instämmer 76 procent helt eller till stor del. 17 procent av föräldrarna vet inte om förskolan har en väl fungerande organisation (steg 1).

Tabell 2: Sjukfrånvaro

Kvalitetsområde Organisation	Taborsbergs förskola år 2013	Genomsnitt i Norrköpings kommun år 2013	Genomsnitt i riket år 2013 enligt SKL*/Skolverket
Total sjukfrånvaro per år	6,6 %	5,9 %	5,9 %

*Sveriges Kommuner

och Landsting

Sjukfrånvaron är högre än i Norrköping och i riket som helhet.

Tabell 3: Antal inskrivna barn per årsarbetare, andel barn 0-3 år

Kvalitetsområde Organisation	Taborsbergs förskola år 2013	Genomsnitt i Norrköpings kommun år 2013	Genomsnitt i riket år 2013 enligt Skolverket
Andel barn 0-3 år	35,7 %	56 %	55 %
Antal inskrivna barn per årsarbetare	5,9	5,5	5,3

Förskolan har betydligt färre barn i åldrarna 1-3 år jämfört med Norrköpings kommun och i riket och antalet inskrivna barn per årsarbetare är högre. En förklaring är att yngre barn har behov av fler pedagoger.

Förskolan är organiserad i åldershomogena grupper utifrån barnens behov och intressen. De två blocken Topasen och Smaragden har barn i åldrarna 1-4 år och det tredje blocket Rubinen har 4-5-åringar. Varje block har delat in barnen i två hemvister efter barnens åldrar. Hemvisterna samarbetar med varandra. Pedagogerna berättar vid vårt besök att den åldershomogena indelningen valts för att de anser att barnen lär och utvecklas bäst i en miljö anpassad efter ålder och utveckling. Alla projekt utgår från barnens intressen (steg 2). Förskolechefen har metoder för att följa upp sin organisation. Hon har sitt kontor på förskolan och gör besök ute i verksamheten. Hon är sammankallande och ansvarig för ledningsgruppen, samverkansrådet och inflytanderådet. Förskolechefen deltar även i möten med utvecklingsgrupperna och arbetsgrupperna. Minst en gång per år genomförs medarbetarsamtal (steg 2).

Förskolan har ett välfungerande beslutssystem med ledningsgrupp, samverkansråd och inflytanderåd där förskolechefen är den yttersta beslutsfattaren (steg 3). I de olika arbetsgrupperna och i utvecklingsgrupperna finns en representant från varje arbetslag. Alla har någon form av uppdrag både på enhetsnivå och på Taborsberg. Varje uppdrag är tydligt

nedskrivet om vad som ingår i uppdraget och vilken roll lagledaren har. Dagordningar skrivs utifrån en mall och minnesanteckningar skrivs och läggs in på nätverket. Ledningsgruppen och arbetsgrupperna arbetar fram olika förslag som tas tillbaka till arbetslagen och arbetsplatsträffar på respektive förskola att ta ställning till innan beslut fattas. I mötena är det viktigt att alla kommer till tals (steg 3). Förskolan har en effektiv mötesstruktur som stödjer dialog genom att det finns en stående dagordning på varje blockmöte så att inte några punkter missas. Lagledaren ansvarar för blockmötenas struktur. De är noga med att alla ska kunna uttrycka sin åsikt och de försöker vara lyhörda för olikheter. Ibland används lärande samtal som verktyg för allas delaktighet i diskussioner. I personalenkätens påstående "Förskolan har en bra mötesstruktur" instämmer 70 procent helt eller till stor del och i påståendet "Jag är förtrogen om vem som fattar beslut" instämmer 94 procent helt eller till stor del (steg 3).

Förskolan har en väl fungerande organisation i arbetslag och ledning som garanterar en god daglig verksamhet genom att en pedagog från varje block deltar i morgonmötena, som genomförs varje dag. De har en given mall, som vi får ta del av, där de skriver in hur många barn som ska äta lunch respektive mellanmål samt vilka tider barnen är på förskolan. Här förs även minnesanteckningar om vilka barn som ska till "nattis" och om någon i personalen är frånvarande samt vikarier. Övriga frågor som har betydelse för dagen skrivs upp och informationen tas därefter tillbaka till alla kollegor i blocket. Lagledaren har ett övergripande ansvar för att strukturera och organisera dagen i varje block. Uppföljning sker vid blockmöten, den veckovisa reflektionstiden och vid medarbetarsamtalen (steg 4). Förskolan utvärderar kontinuerligt sin organisation och mötesstruktur på reflektionstid där verksamheten under veckan utvärderas och verksamheten för nästa vecka planeras. Det pedagogiska året utvärderas minst en gång per termin. Förskolechefen har ansvar för planeringsdagarna och vi har fått ta del av Powerpointen både från förra året och innevarande år där vi lätt kan följa planeringen, genomförandet tillsammans med barnen och utvärderingarna från det pedagogiska året (steg 4).

Arbetslagen tar fullt ansvar för och följer upp varje barns utveckling och lärande. Vi får ta del av utvecklingssamtalsmallen och även ett par avkodade utvecklingssamtal som genomförts. Under reflektionstid, på blockmöten, vid barnkonferenser och inför utvecklingssamtal följs varje barns utveckling och lärande upp. Ett par av pedagogerna visar oss att varje grupp och varje barn filmats eller fotograferats och att detta lagts in i lärplattorna, där varje barn har en egen mapp. Under dagen och på utvecklingssamtalet kan barn se vad de lärt sig och föräldrar kan se hur barnet utvecklats över tid. Vid samtal med föräldrar berättar de att de är mycket nöjda med utvecklingssamtalet och att de kan följa sitt barns utveckling i förskolan (steg 5). Arbetslagen prioriterar och fördelar arbetsuppgifter, dels genom klara uppdrag i arbetsgrupper och utvecklingsgrupper, dels genom väl avvägda prioriteringar som görs varje dag på morgonmötet. Inom varje block prioriteras och fördelas tid, resurser, pedagoger och ansvar dagligen. I intervjun med pedagoger och ledningsgrupp bekräftas detta. I personalenkäten instämmer 76 procent helt eller till stor del i att de har förmåga att prioritera och fördela arbetsuppgifter. Lika många anser att deras arbetslag fungerar väl (steg 5).

Förskolan har en organisation som stödjer utveckling och som utvecklas med sitt uppdrag genom den tydliga organisationen med ledningsgrupp, arbetsgrupper och utvecklingsgrupper

(steg 6). Det finns ett driv på förskolan om att bli bättre och det syns tydligt i varje rum och i alla miljöer att pedagogerna arbetar med värdeplattformen och värdeorden. Överallt syns lärandet. På processväggarna kan alla följa hur arbetet bedrivs, på bloggen visas verksamheten och att allt arbete utgår från läroplanen. Småprojektorer visar olika aktiviteter och överallt sjuder det av liv och lust. Snart har ett par av pedagogerna även byggt upp ett nytt bibliotek som är beläget i huvudbyggnaden. Tre pedagoger, en från varje block, är ansvariga för bloggen och den visar på ett inspirerande sätt hur verksamheten bedrivs. Bloggen startades under år 2013 och utvecklas ständigt. En dramapedagog har anställts och vi ser tydligt hur hon arbetar tillsammans med barnen. När hela förskolan sjunger utgår sångstunden från att ett par av pedagogerna spelar teater för att locka fram vilka sånger alla ska sjunga. Alla barn och pedagoger sjunger glatt med i alla sångerna. Pedagogerna får regelbundet kompetensutveckling utifrån verksamhetens och individens behov. Organisationens alla delar samverkar och ökar därigenom successivt målpuppfyllelsen genom att alla pedagoger träffas i tvärgrupper över enheten och delger varandra kunskap, inspiration, upplevelser och erfarenheter exempelvis utifrån kompetensutveckling och vilka arbetsätt som prövats och som varit framgångsrika. Den gemensamma visionen och värdeorden som tagits fram samt strukturen i Powerpointen, som används för målsättningar, utvärderingar och analyser, visar att förskolorna samverkar och successivt har målpuppfyllelsen ökat (steg 7). Förskolan utvärderar systematiskt att den egna organisationen stödjer genomförandet av det nationella uppdraget genom Powerpointerna, som vi har tagit del av. Här kan vi läsa om målen, delutvärderingar och sammanfattning av förra årets projekt samt årets målsättningar och den delutvärdering som genomförts under hösten. Förskolechefen ser till att pedagogerna planerar, följer upp och utvecklar utbildningen på olika möten och under planeringsdagarna, minnesanteckningar skrivs och dessa läggs in i gemensamma mappar i nätverket. Qualis används i utvärderingsarbetet (steg 7).

I självvärderingen placerar två av arbetslagen och förskolechefen förskolan på steg 7 och ett av arbetslagen på steg 5. Vi granskare bedömer att förskolan placeras på steg 7. Förskolan utvärderar systematiskt att den egna organisationen stödjer genomförandet av det nationella uppdraget och organisationens alla delar samverkar och ökar därigenom successivt målpuppfyllelsen.

G. Styrning och ledarskap

Förskolan har egna prioriterade verksamhetsmål utifrån de nationella målen. Detta framgår mycket tydligt genom den dokumentation som finns på väggarna och i bloggen. I den skriftliga redovisningen kan vi läsa att deras projektarbeten ständigt utgår från de nationella målen. De beskriver också hur de på utvärderingsdagar blockvis arbetar fram egna prioriterade utvecklingsområde med stöd av Powerpointen som är utformad i enlighet med det nationella uppdraget. Förskolans och respektive blocks prioriterade mål och utvecklingsområde finns dokumenterat på varje block (steg 1). Under vårt besök på förskolan framkommer det tydligt att pedagogerna känner till de prioriterade verksamhetsmålen. Vi möter på alla avdelningar de sex värdeorden som de utgår ifrån "Välkomnande, Delaktighet, Tillit, Utforskande, Glädje och Framtidstro". I personalenkäten instämmer 88 procent helt eller till stor del att förskolan har

gemensamma mål som är tydliga (steg 1). Förskolan har påbörjat ett kvalitetsarbete där alla pedagoger deltar i det systematiska kvalitetsarbete genom Qualisarbetet på arbetsplatsträffar och planeringsdagar. I Powerpointen finns verktyg för delutvärdering och en sammanfattande utvärdering vid läsårets slut. Det finns även ett verktyg för den veckovisa reflektionen (steg 1).

För att följa upp om föräldrarna känner till förskolans egna prioriterade verksamhetsmål får de svara på detta i enkäten från Qualis. I påståendet "Jag känner till förskolans mål" instämmer 76 procent helt eller till stor del och 20 procent till viss del (steg 2). Förskolan dokumenterar och utvärderar sina egna prioriterade verksamhetsmål regelbundet under terminens gång och på planeringsdagarna då delutvärderingar och den sammanfattande utvärderingen vid läsårets slut görs (steg 2). Förskolan har ett öppet och tillgängligt ledarskap på alla nivåer. Förskolechefen har sitt kontor på förskolan men när hon inte är på plats kan både pedagoger och föräldrar nå henne genom att ringa eller mejla. I intervjuerna framkommer att förskolechefen alltid ringer upp eller mejlar, oftast samma dag. Det finns en lagledare för varje block som har till uppgift att leda och fördela arbetet och föra talan för de anställda. Lagledarna har mandat att utföra administrativa uppgifter inom sin arbetstid. I personalenkäten instämmer 88 procent helt eller till viss del i att förskolans ledning är öppen och tillgänglig i sitt ledarskap (steg 2).

Förskolan har ett ledarskap på alla nivåer som skapar förståelse och delaktighet. I den skriftliga redovisningen kan vi läsa om hur de ser till att olika pedagoger ingår i olika grupper för att öka allas delaktighet. Ledningsgruppen träffas en gång i veckan för att diskutera verksamhets- och pedagogiska frågor. De har blockmöten, arbetsplatsträffar och planeringsdagar för all personal. Förskolechefen skriver veckobrev med information. Minnesanteckningar och information från olika grupper mejlas ut (steg 3). Förskolechefen ser till att förskolan kontinuerligt planerar, följer upp och utvecklar utbildningen. Det ges tid genom reflektionsträffar, planeringsmöten, blockmöten och utvecklingsgrupper. Powerpointen är också ett led i att se till att förskolan planerar, följer upp och utvecklar verksamheten. Medarbetarsamtal är en uppföljning på det gångna årets arbete och ett verktyg för individuell och gemensam utveckling. I personalenkäten instämmer 94 procent helt eller till stor del att de utvärderar kontinuerligt den pedagogiska verksamheten (steg 3).

Det finns fungerande mål och utvärdering på alla nivåer som ligger till grund för fortsatt utveckling. Målen är tydliga genom dokumentationsverktyget i Powerpointen, där utvärderingar, analyser och tankar inför ny planering blir synliga (steg 4). Ledarskapet är tydligt och strategiskt på alla nivåer. Alla har vetskap om var beslut tas och hur beslutsgångarna är. I personalenkäten anser 76 procent helt eller till stor del att de blir sedda och får återkoppling av ledningen (steg 4). Förskolechefen uppmuntrar pedagogerna att analysera och bepröva sina egna erfarenheter och jämföra med andras under olika forum, till exempel utvecklingsgrupper och tvärgrupper på arbetsplatsträffar (steg 4).

Förskolechefen stimulerar till stor variation i arbetet med genomförandet av förskolans mål. Genom riktad kompetensutveckling på individnivå stimuleras pedagogerna vid genomförandet av målarbetet. I personalenkäten instämmer 88 procent helt eller till stor del att förskolans ledning aktivt driver förskolans utveckling (steg 5). Det finns ett tydligt ledarskap för lärandet i

alla delar av verksamheten genom de tydliga strukturerna i Powerpointen och i alla olika grupper för lärande. De arbetar med värdeorden som omfattar alla delar av verksamheten från morgon till kväll. En pedagog berättar att hon ibland filmar sig själv för att se hur hon är som ledare för barnen och därmed med självkritiska ögon kunna utvecklas i sitt uppdrag. Utvecklingsgrupperna är forum för att utveckla verksamheten och arbeta med sitt eget lärande. Innehållet har ett tydligt syfte och struktur (steg 5). All personal är väl insatt i och känner sig delaktig i det systematiska kvalitetsarbetet. I personalenkäten instämmer 94 procent helt eller till stor del i att de känner sig delaktiga i förskolans utveckling och systematiska kvalitetsarbete. I påståendet "I mitt arbetslag har vi gemensam syn på uppdraget" instämmer 82 procent helt eller till stor del (steg 5).

Mål och utvärdering utgör grund för systematiska förbättringar, vilket är mycket tydligt i förskolans Powerpointer (steg 6). Ett annat av kriterierna på steg 6 är att förskolan har en långsiktig plan för kvalitetsutveckling, som har sin grund i utvärderingar och påvisade effekter på undervisningen. En sådan långsiktig plan saknas på Taborsbergs förskola.

Arbetslaget och förskolechefen placerar förskolan på steg 5. Vi granskare gör också bedömningen att förskolan når steg 5 inom området Styrning och ledarskap. För att nå steg 6 behöver förskolan en långsiktig plan för kvalitetsutveckling, som har sin grund i utvärderingar och påvisade effekter på undervisningen.

H. Kommunikation

På förskolan ges information vid inträffade händelser och uppkomna behov genom att pedagogerna informerar varandra för att sedan prata med berörda föräldrar. Vid allvarliga händelser ringer pedagogerna föräldrarna direkt. På morgonmötena tas viktiga saker upp, anteckningar förs och informationen går direkt tillbaka till övriga pedagoger i blocket. I hallen skrivs aktuell information på en tavla och pedagogerna informerar vid den dagliga kontakten med föräldrarna vid hämtningar och lämningar (steg 1). Vi har tagit del av Norrköpings skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen. Dessa rutiner kan läsas på hemsidan och de finns även uppsatta i hallarna. Under inskolningen informeras föräldrarna om vilka rutiner förskolan har (steg 1).

Förskolan har metoder för att sprida information, kunskaper och erfarenheter under pedagogernas reflektionstid varje vecka, på blockmötena var fjärde vecka och på arbetsplatsträffar. Alla pedagoger deltar i utvecklingsgrupper och träffar då pedagoger från de andra förskolorna i enheten. Den dagliga informationen förmedlas efter morgonmötet. Minnesanteckningar från alla olika möten läggs in på nätet (steg 2). Förskolan har etablerade rutiner för att samarbeta med berörda grundskolor för överlämning från förskolan till förskoleklassen. Vi har tagit del av handlingsplanen för Enebyområdet (steg 2).

Föräldrarna får god och kontinuerlig information som berör deras barn vid hämtningar och lämningar, under utvecklingssamtalen som genomförs två gånger per år och genom allmän information som pedagogerna skriver varje månad och förskolechefen varje termin. På bloggen

visas den dagliga verksamheten med kopplingar till läroplanen och där finns även en länk till matsedeln. Föräldrarna är välkomna in på avdelningarna där de kan se sitt barn i vardagen. De bjuds in till drop-in och alla föräldrar är välkomna till inflytanderådet. Via Qualis enkäter, vid utvecklingssamtalet och i inflytanderådet följer förskolan upp hur föräldrarna upplever informationen om sitt barn. I föräldraenkäten instämmer 87 procent helt eller till stor del i påståendet "Jag får god och kontinuerlig information om vad som händer på förskolan". Under intervjun och i samtal med föräldrar framkommer att de är nöjda med informationen som berör deras barn. I personalenkäten instämmer 88 procent helt eller till stor del i att förskolan har metoder att sprida information, kunskaper och erfarenhet (steg 3). Det interna och externa samtalsklimatet är öppet och förtroendefullt. Lagledaren tar ansvar för att alla ska komma till tals på mötena. Vid inskolningen informeras föräldrarna om tystnadsplikten. Förskolan lägger stor vikt vid att vara välkomnande, respektfulla och visa tillit till varandra. Generellt ser ledning och pedagoger att det är viktigt att prata med föräldrarna som kommer till förskolan. De ser sina föräldrar som ryktesspridare och är föräldrarna nöjda medför det att ryktet förbättras. 82 procent av pedagogerna instämmer helt eller till stor del att förskolan har en förtroendefull kommunikation. (steg 3).

Modern teknik används för att förbättra service och kommunikation internt och externt. På bloggen kan vem som vill gå in och sätta sig in vad som händer på förskolan. Bloggredaktörerna har kontinuerliga möten som syftar till att utveckla kvaliteten på bloggen och förbättra service och kommunikation. I intervjun med pedagogerna berättar de att föräldrarna önskat att de skulle kunna gå direkt in på varje block och inte bara se vad som händer på hela förskolan och då ordnades detta. Termins- och informationsbrev skickas ut via sändlistor på mejl. Mycket av den interna informationen sker oftast via det elektroniska nätverket. Blanketter och enkäter finns i elektronisk form för att bland annat underlätta hanteringen. På hemsidan kan vi läsa om exempelvis likabehandlingsplanen och där finns adresser och telefonnummer till förskolan samt bloggadressen som leder till informationen om verksamheten. 94 procent av föräldrarna instämmer helt eller till stor del i påståendet "Förskolan använder modern teknik för att informera om sin verksamhet" (steg 4).

Ett av kriterierna på steg 4 handlar om att förskolan har en pedagogisk samverkan med grundskolan. Inför överlämning till förskoleklassen samverkar förskolan enligt handlingsplanen. Här förs pedagogisk information vidare. Däremot finns inga nätverk mellan pedagoger från förskolan respektive grundskolan där pedagogiska frågor kring språk och kommunikation, matematik, naturvetenskap och teknik diskuteras för att få kunskap om varandras verksamheter, allt för att det ska bli en röd tråd för barnens lärande. Pedagogerna menar att det är svårt eftersom barnen går till många olika skolor då de lämnar förskolan. Ledningen berättar att det tappats på vägen då förskolan blev en egen skolform. Några av pedagogerna har en känsla av att grundskollärarna inte är så intresserade av förskolan. Detta är ett utvecklingsområde och förskolechefen berättar att både förskolecheferna och rektorerna redan beslutat att nästa år genomföra en gemensam kompetensutveckling.

Förskolan har en etablerad kommunikation med socialtjänsten, myndigheter och närsamhället i övrigt. Taborsbergs förskola har ett nära samarbete med biblioteket och går dit för att bl.a. låna

böcker. De tar del av Norrköpings kulturutbud som ges i närmiljön, exempelvis teaterföreläsningar, konserter och besök i Kolmårdens djurpark. Ibland åker pedagoger och barn iväg med spårvagn till stadsparken. Socialtjänsten bjuder in till årliga samverkansmöten med förskolechefen och ett par representanter från förskolan. Information ges både muntligt och skriftligt, som tas med tillbaka till förskolan. 70 procent av pedagogerna instämmer helt eller till stor del i att de har en etablerad kommunikation med socialtjänsten, myndigheter och närsamhället i övrigt. Flera av pedagogerna har inte haft behov av kontakter med socialtjänsten men de vet vart de ska ringa om behov uppstår (steg 5).

Förskolan har metoder för att samla och ta tillvara resultat av omvärldsbevakning och förskolan har strategier för sitt deltagande i externa nätverk, vilket är kriterierna på steg 6 och 7, genom att de tillvaratar den kompetensutveckling och det de får till sig via föreläsningar, litteratur och workshoppar. Detta förmedlas till de olika utvecklings- och arbetsgrupperna och pedagogerna genomför egna workshoppar. Just nu är det aktuellt med utveckling av inskolningsrutiner. Ledningsgruppen har läst in sig på aktuell forskning kring metoden om föräldraaktiv inskolning. Därefter har de vänt sig till inflytanderådet för att höra vilka åsikter föräldrarna har. Därmed har förskolan samlat på sig flera olika argument för att kunna göra ett ställningstagande. I intervjuerna framkommer att inskolningsfrågorna är aktuella. Vi ser det även i protokollet från Inflytanderådets möte. Förskolechefen deltar i ett chefsnätverk vid Kreativt centrum och förskolan deltar i ett utbytesprojekt med italienska förskolor, Comenius Regio. Ett par pedagoger från enheten har besökt Parma och en italiensk delegation har besökt förskolan under våren 2014. Vid intervjun berättar pedagogerna om besöket och till våren är det dags för ytterligare en pedagog att besöka Italien.

I självvärderingen placerar ett av arbetslagen förskolan på steg 6 och de två andra arbetslagen och förskolechefen förskolan på steg 7. Vi granskare gör en så kallad samlad bedömning och placerar förskolan på steg 4. Förskolan har inte en pedagogisk samverkan med grundskolan (steg 4) men har en etablerad kommunikation med socialtjänst, myndigheter och närsamhället (steg 5) och de har även metoder för att samla in och tillvarata resultat av omvärldsbevakning (steg 6). De deltar i externa nätverk och har strategier för deltagande i ytterligare nätverk. När den pedagogiska samverkan med grundskolan är igång så att det blir en röd tråd för barnens lärande från förskolan till grundskolan kommer förskolan med lätthet att nå steg 7.

I. Kompetens

Tabell 4: Andel medarbetare med pedagogisk högskoleexamen och andel medarbetare med annan utbildning för arbete med barn.

Kvalitetsområde Kompetens	Taborsbergs förskola år 2013	Genomsnitt i Norrköpings kommun år 2013	Genomsnitt i riket år 2013 enligt Skolverket
Andel medarbetare med pedagogisk högskoleexamen	71,4 %	62 %	53,4 %
Andel medarbetare med annan utbildning för arbete med barn	28,6 %	38 %	40,2 %

Alla medarbetare har utbildning för arbete med barn, vilket tabellen ovan visar. Förskolan har nyligen anställt en dramapedagog (steg 1). Förskolan har en plan för introduktion av nyanställda, som vi tagit del av (steg 1).

Kompetensutvecklingen är kopplad till individernas och verksamhetens behov. Planen för kompetensutveckling utgår från den pedagogiska idén som är inspirerad av Reggio Emilias tankar om det kompetenta och resursstarka barnet. Kompetensutvecklingen ska även stödja arbetssätt och pedagogroll i förhållande till barn med särskilda behov, exempelvis kurser i teckenkommunikation. Förskolechefen och ledningsgruppen inventerar kompetensutvecklingsbehovet i relation till det utbud som finns inför varje ny termin. Syftet är att sprida kompetenserna inom varje arbetslag, på varje förskola och på enhetsnivå. Verksamhetens behov styr. De individuella behoven av kompetensutveckling diskuteras på medarbetarsamtalen. 94 procent av pedagogerna instämmer helt eller till stor del i påståendet "Kompetensutveckling har hög prioritet i vår förskola" och 88 procent anser att kompetensutvecklingen utgår ifrån förskolans, arbetslagens och individens behov (steg 2).

Förskolan har gemensamma och individuella kompetensutvecklingsplaner. Vi har tagit del av Haga förskolors gemensamma kompetensutvecklingsplaner från förra året och innevarande år. Bland pedagogerna anger 48 procent att de har en individuell kompetensutvecklingsplan och 34 procent instämmer till viss del. Detta kan göras tydligare om pedagogerna får ut sin personliga kompetensutvecklingsplan så att den inte stannar som anteckningar hos förskolechefen. Enkäten besvarades sent i våras och förskolechefen berättar vid vårt besök att när utvecklingssamtalen genomförs numera får pedagogerna ut sin utvecklingsplan. Vi har tagit del av ett par avkodade individuella kompetensutvecklingsplaner (steg 3). Förskolan avsätter 2014 kronor för individuell kompetensutveckling. Dessutom utnyttjas de pengar som genereras genom att förskolan tar emot lärarstudenter från högskolan. Norrköpings kommun anordnar gemensamma föreläsningar, workshoppar för pedagoger inom förskolan på Kreativt centrum och kostnaderna för dessa utbildningar tas från centrala medel (steg 3).

Uppföljning och tillämpning av genomförd kompetensutveckling görs regelbundet i utvecklingsgrupperna och på blockmöten ges tid och möjlighet att diskutera och berätta för varandra om vad var och en fått till sig på olika nätverk, kurser och föreläsningar. På arbetsplatsträffar anordnas workshopar för att kollegorna ska få chans att prova det som flera lär sig på Kreativt centrum (steg 4). Två tredjedelar av pedagogerna har högskoleutbildning, vilket anses vara en hög andel (steg 4). Förskolan har numera en god kontinuitet i bemanningen. Det är en strävan men det har varit en hög omsättning på pedagoger. Den senaste tiden har läget blivit mer stabilt, vilket framkommer i intervjuerna med förskolechefen, pedagogerna och föräldrarna. Det finns en vilja att börja arbeta på Taborsberg. Många kontaktar både pedagogerna och förskolechefen och är nyfikna på arbetssättet och förskolan i stort. Platsannonserna bidrar också till nyfikenheten. Förutom en beskrivning av förskolan och uppdraget finns adressen till bloggen i annonsen, och flera av dem som hört av sig har varit inne och tittat på bloggen och blivit inspirerade. I den skriftliga redovisningen kan vi läsa att pedagogerna får möjlighet att utvecklas med sitt uppdrag och att specialisera sig inom de områden de brinner för, exempelvis att driva arbetet med teater och bibliotek, att vara bloggregredaktör och att vara aktiv i en arbetsgrupp, vilket också bekräftas i intervjun med pedagogerna. Alla behöver inte göra allt, som pedagogerna uttrycker det (steg 4).

Kompetensutvecklingen är grundad på utvärderingar med koppling till förskolans långsiktiga utveckling. Detta beskrivs i steg 2. Genom Powerpointverktyget vet pedagogerna vilken kompetensutveckling som är viktig att genomföra för att gå vidare. Nya pedagoger som inte tidigare har kunskap om Reggio Emilias filosofi får utbildning för att snabbt komma in i arbetssätt, pedagogroll och arbetet utifrån det kompetenta barnet (steg 5). Förskolan tillämpar framgångsrika metoder för att rekrytera personal på kort och lång sikt genom platsannonserna och bloggen och när pedagogerna träffar andra kollegor i olika nätverk väcker de nyfikenhet om inriktning och arbetssätt. De är medvetna om att de är värdebärare av sin förskola och det projektinriktade arbetssättet. Ett par av lärarstudenterna som genomgått sin verksamhetsförlagda tid i Haga förskolor har gjort reklam för förskolorna och detta sammantaget har skapat en bättre attraktionskraft för nyrekrytering. Vid tillsättning av kortare vikariat använder de sig av sina egna kända vikarier eller kommunens vikariebank (steg 5).

Det finns en tydlig koppling mellan förskolans strävan mot högre måluppfyllelse och arbetslagens samt individens kompetensutveckling, vilket syns i Powerpointarna och i den gemensamma och de individuella kompetensutvecklingsplanerna. Behoven analyseras av förskolechefen och ledningsgruppen (steg 6).

Förskolechefen och de tre arbetslagen placerar förskolan på steg 6, vilket även är den bedömning vi granskare gör. För att nå högre steg måste planer och metoder för kompetensutveckling prövas och uppdateras successivt med utgångspunkt i forskningsrön och beprövad erfarenhet, pedagogerna måste genomgående arbeta utifrån beprövad erfarenhet och förskolan måste arbeta aktivt med karriärplanering för sina medarbetare.

J. Resursutnyttjande

Tabell 5: Kostnader och nettoresultat

Område Kostnad per barn	Taborsbergs förskola år 2013	Genomsnitt i Norrköpings kommun år 2013	Genomsnitt i riket år 2013 enligt Skolverket
Totalkostnad per barn	111 235 kr	114 100 kr	129 700 kr
Totalkostnad exklusive lokaler	87 305 kr	94 100 kr	111 000 kr
Personalkostnadens andel	70,6 %	71 %	72,9 %
Nettoresultat vid senaste bokslut	83,3 tkr	-----	-----

Ovanstående tabell visar att totalkostnaden per barn och personalkostnadens andel är lägre på Taborsberg än i Norrköpings kommun och i riket. Förskolechefen förklarar att i en stor förskola kan mer samordning ske, exempelvis vid öppningar och stängningar. Totalkostnaden exklusive lokaler är markant mycket lägre än i Norrköping och i riket.

Ekonomisk uppföljning görs av löpande intäkter och kostnader av förskolechefen i programmet webfokus (steg 1). Förskolans ekonom skickar kvartalsvisa prognoser som görs i relation till budget och utfall. Dessa utfallsprognoser och dess betydelse för verksamheten diskuteras i samverkansrådet (steg 2). Ekonomin är i balans (steg 2). De två föregående åren hade förskolan ett överskott på ett par hundra tusen kronor. Förskolechefen har ansvar för att den totala budgeten på enhetsnivå når ett nollresultat. Resurserna fördelas efter varierande behov och förutsättningar. Taborsberg har fått kompensera för de mindre förskolorna de senaste två åren men innevarande år ser det ut att gå mot ett motsatt resultat. Bland annat omsorgstider kan variera kraftigt från år till år.

Förskolan har metoder för att skapa delaktighet i ekonomin och pedagogerna informeras om ekonomin på samverkansmöten och arbetsplatsträffar (steg 3). När vi frågar pedagogerna är de insatta och känner till vart pengarna går och att personalkostnaden utgör den största kostnaden. 53 procent av pedagogerna instämmer helt eller till stor del i påståendet "Jag känner till hur förskolan utnyttjar sina resurser." Efter att enkäten besvarats har förskolechefen tydligt gått igenom ekonomin och resursfördelningen och alla pedagoger är numera insatta i ekonomifrågor, vilket framkommer i intervjun. Varje block har egna pengar, tjugotusen kronor, som i första hand ska användas till material. De tar även emot studenter från högskolan och de pengar som genereras tillfaller arbetslaget och används mestadels till kompetensutveckling. Förskolans resursfördelning är anpassad till barnens behov av utveckling och stöd (steg 3). Kontinuerliga diskussioner förs och lyfts särskilt i samband med Barnkonferensen kring behov av särskilt stöd. Syftet med barnkonferenserna är kontinuerlig kartläggning och uppföljning av barngrupperna och av hur behovet av särskilt stöd ser ut och förändras. För barn i behov av särskilt stöd ansöker förskolan om extra medel. Tillfälliga resurser sätts in vid behov och stödteamet anlitas för

handledning av arbetslagen. Förskolechefen säkerställer att stöd och resurser finns för det systematiska kvalitetsarbetet genom att tid avsätts till Qualisarbetet samt till enhetens organisation med ledningsgrupp och utvecklingsgrupper, som stödjer pedagogerna i att arbeta systematiskt i projekten och med Powerpointen, verktyget i kvalitetsarbetet (steg 3).

Metoder för resurshantering utvecklas på flera nivåer. Förskolechefen har det övergripande ansvaret för budgeten. Varje block har sin egen pott med pengar att hushålla med. Diskussioner kring resurshantering förs i samverkansrådet, t.ex. kostnader för och förhållningssättet till användandet av vikarier. När vi intervjuar ledningsgruppen och pedagogerna hör vi att de är insatta i vilka metoder som används för resurshandlingen (steg 4). Tid avsätts för återkommande diskussioner om kvalitetssäkring av utbildningen dvs. innehåll och arbetssätt på planeringsdagarna, under reflektionstid varje vecka, på blockmöten och arbetsplatsträffar och i de olika utvecklingsgrupperna. Vi får ta del av dagordningar, minnesanteckningar och Powerpointarna (steg 4).

Effektivt resursutnyttjande tillämpas i alla delar av verksamheten (steg 5). Förskolechefen följer upp sin budget och informerar om läget på arbetsplatsträffar och i samverkansrådet. Samverkansrådet är ett forum för att bland annat följa upp arbetsbelastning och hur tillgängliga resurser disponeras. Dessa möten har lett till att pedagogerna har förståelse för hur resurserna utnyttjas. 40 timmars arbetsvecka har medfört att ledning och pedagoger har sett över verksamhetstiden så att den optimeras. Kontinuerliga diskussioner förs kring hur de tillgängliga resurserna utnyttjas på bästa och mest effektiva sätt. Tiden fördelas efter verksamhetens behov, inte efter varje enskild pedagog.

Insatta resurser utnyttjas väl och leder till hög måluppfyllelse i det nationella uppdraget. Eftersom förskolan når lägst steg 4 inom kvalitetsområdena Utveckling och lärande, Trygghet och trivsel och Barns delaktighet i läroprocessen har förskolan en hög måluppfyllelse i det nationella uppdraget och är känd för det (steg 6). Organisationen och den pedagogiska inriktningen har bidragit till att arbetslagen har stark motivation och drivkraft på uppdraget. Ledningsgruppen och utvecklingsgrupperna är forum där de följer upp att alla delar samverkar och leder till högre måluppfyllelse. Ledningsgruppen ser över de organisatoriska frågorna och frågor av pedagogisk karaktär och utvecklingsgrupperna är forum för inspiration, fördjupning och samlärande. Arbetslagens reflektionstider är möten där projektarbetet diskuteras och utvecklas med hjälp av Powerpointen.

I självvärderingen har de tre arbetslagen och förskolechefen placerat förskolan på steg 6. Vi granskare gör samma bedömning och placerar förskolan på steg 6. För att nå steg 7 behöver samtliga medarbetare ha fokus på och tillämpa metoder för god resurshantering, vilket vi i samtal med förskolechefen ser är på gång.

K. Image

Förskolan gör försök att påverka sin image genom att pedagogerna gör reklam för sin förskola och pratar väl om verksamheten. I den skriftliga redovisningen beskrivs att ledning och pedagoger håller en positiv ton vid besök från föräldrar och andra. De tänker på att vara välkommande och inbjudande. Föräldrarna erbjuds besöksdagar en gång i månaden (steg 1).

Förskolans verksamhet och alla grupper och arbetslag bidrar till förskolans image. Förskolans värdeplattform gynnar imagen. Alla pedagoger arbetar efter värdeorden och strävar efter hög kvalitet och trivsel. När vi kommer in på förskolan ser vi många skyltar som gör att man känner sig välkommen. De sätter upp sin dokumentation på en processvägg för att nå ut med vad de gör. På startsidan i bloggen finns värdeorden beskrivna och alla orden lyfts in i all verksamhet. Bloggen uppdateras kontinuerligt. Pedagogerna berättar att de har många besökare på sin blogg, allra mest från Sverige men även från andra länder (steg 2). Taborsbergs förskola följer upp hur imagen har påverkats av de egna insatserna och verksamheten utvärderas kontinuerligt. Qualis enkäter till föräldrar, barn och pedagoger är ett sätt att utvärdera, inflytanderådet ett annat. Under utvecklingssamtalen med barnens föräldrar framkommer ofta hur förskolan lyckats med sina insatser. I intervjuerna med föräldrar och förskolechefen berättar de att förskolan haft ett dåligt rykte men de betonar att det har vänt. Föräldrarna som vi träffar under vårt besök är numera mycket nöjda. Om någon kritik eller synpunkter på verksamheten framkommer i utvärderingarna tar förskolechefen genast tag i kritikområdena genom att direkt prata med pedagogerna enskilt, i arbetslaget eller på en arbetsplatsträff som berör alla pedagoger (steg 2).

Förskolan har flera metoder för att informera om sin verksamhet och marknadsföra sig själv genom bloggen, besöksdagar, hemsidan och vid olika nätverk som pedagogerna deltar i. Det råder ingen tvekan om, efter våra observationer, intervjusvar i samtliga grupper och alla dokumentationsformer som vi tar till oss, att förskolans image speglar den faktiska verksamheten (steg 3).

När vi intervjuar lagledarna berättar de att bloggredaktörerna och förskolechefen träffas kontinuerligt för att följa upp arbetet med bloggen. Förskolan har metoder för att kontinuerligt utvärdera och förbättra sin image genom inflytanderådet, föräldraenkäterna och de egna utvärderingarna som görs i samband med utvecklingssamtalet. Dessa utvärderingar ligger sedan till grund för fortsatta förbättringar (steg 4). Imagen speglar förskolans förmåga att genomföra det nationella uppdraget. Pedagogerna är professionella och verkar för att det nationella uppdraget genomförs. Vi ser det tydligt i Powerpointarna och på processväggarna där aktiviteterna är kopplade till läroplanens mål (steg 4).

Förskolan har en god image. I påståendet ”Jag kan rekommendera mina vänner att placera sina barn i förskolan” instämmer 91 procent av föräldrarna helt eller till stor del och ”Jag är nöjd med mitt barns förskola” instämmer 89 procent helt eller till stor del. Personalenkäten visar att 88 procent av pedagogerna rekommenderar föräldrar att placera sina barn i sin förskola. När det gäller förskolans rykte instämmer färre pedagoger och föräldrar i påståendet, 73 procent av

föräldrarna och 70 procent av pedagogerna. 24 procent av pedagogerna vet inte vilket rykte förskolan har (steg 5).

Eftersom förskolan når steg 4 inom utvecklingsområdet Utveckling och lärande och steg 6 i Trygghet och trivsel och Barns delaktighet i lärprocessen är förskolan känd för att ha hög måluppfyllelse i det nationella uppdraget (steg 5).

I den inledande presentationen beskrivs att Taborsbers förskola har haft en tuff start sen år 2010 då förskolan startade. Detta har beskrivits i den skriftliga redovisningen och vi har tagit del av föräldrarnas och pedagogernas berättelser. Det vi också hör i våra intervjuer är att det har vänt och nu söker sig pedagoger och barnfamiljer till förskolan. Förskolechefen har gjort en tilltalande platsannons som har lett till att förskollärare söker sig till förskolan. Förskolan tar emot studenter från högskolan och vid vårt besök träffar vi en av dem, som uttrycker att hon tycker att det är positivt att vara student på Taborsberg. En av pedagogerna, som nu är bloggredaktör, berättar i intervjun att hon trivdes med arbetssätt och kollegor på Taborsbergs förskola då hon var student tidigare och har nu fått fast anställning. Organisationen har satt sig och bloggen, som har fått många att bli nyfikna på förskolan, har utvecklats. I personalenkäten instämmer 88 procent helt eller till stor del att de är nöjda med sin förskola. Förskolan har förbättrat sin image över tid (steg 6).

I självvärderingen placerar de tre arbetslagen förskolan på steg 4 och förskolechefen på steg 6. Vi bedömer att förskolan befinner sig på steg 6. Ett fortsatt systematiskt arbete med utvecklingen av förskolans image över tid krävs för att nå steg 7.

Slutomdöme

Taborsbergs förskola i Norrköpings kommun är inrymd i en gammal, gul herrgård med anor från 1700-talet. Den är omsluten av en stor trädgård där äppleträd och stora kastanjeträd bevarats. Förskolan präglas av trygghet och trivsel och engagerade och professionella pedagoger som skapat en miljö som sjuder av kreativitet och lärande. Hela verksamheten visar hur samtliga aktiviteter är kopplade till läroplanens mål. Förskolan arbetar sedan ett par år tillbaka Reggio Emiliainspirerat med fokus på det kompetenta och resursstarka barnet. Värdegrunden är levande och i varje liten vrå och på bloggen finns de sex värdeorden, Välkomnande, Tillit, Delaktighet, Glädje, Framtidstro och Utforskande representerade, kopplade till dokumentation av verksamheten. Organisationen i utvecklingsgrupper och arbetsgrupper är en tillgång i det systematiska kvalitetsarbetet. Taborsbergs förskola når vid sin första granskning 97 poäng och blir därmed certifierad enligt Qualis kvalitetssäkringssystem, där kravet är minst 60 poäng totalt och lägst steg 3 inom samtliga kvalitetsområden.

Förskolans starkaste områden som är viktiga att tillvarata och utveckla är:

- **Utveckling och lärande:** Utforskande, nyfikenhet och lust att lära syns i de dagliga projektarbetena, där pedagogerna stimulerar och utmanar varje barns utveckling och lärande och där barnen stimuleras i sin sociala utveckling och att lära av varandra.
- **Trygghet och trivsel:** Det gedigna värdegrundsarbetet genomsyrar det dagliga arbetet och pedagogerna är respektfulla och synliggör alla barn, lyssnar på dem och låter dem berätta om vad de vill förmedla. Varje barn ges utrymme att reflektera över etiska dilemman och livsfrågor i vardagen.
- **Barns delaktighet i lärprocessen:** Barnen stimuleras att reflektera över sitt eget lärande och är delaktiga i dokumentationen. De har ett reellt inflytande över arbetssätt och verksamhetens innehåll och görs medvetna om olika sätt att lära.
- **Organisation:** Förskolan har en väl fungerande organisation med ledningsgrupp, utvecklings- och arbetsgrupper samt arbetslaget som prioriterar och fördelar arbetsuppgifter, vilket garanterar en god daglig verksamhet. Organisationen stödjer utveckling och utvecklas med sitt uppdrag. Alla delar samverkar och måluppfyllelsen ökar successivt.
- **Föräldrainflytande:** Förskolan involverar föräldrarna i utvärderingen och förbättringen av verksamheten och föräldrarna har inflytande över hur förskolans verksamhet utformas för att nå målen. I inflytanderådet och under utvecklingssamtalen har föräldrarna fört fram synpunkter och önskemål som bidragit till att förskolans kvalitet har utvecklats.
- **Kommunikation:** Föräldrarna får god och kontinuerlig information som berör deras barn. Modern teknik används för att förbättra service och kommunikation internt och extern genom framförallt bloggen, som alla har tillgång till och där alla kan läsa om vilka aktiviteter som genomförs och hur de är kopplade till målen i läroplanen.

Taborsbergs förskola har mycket goda möjligheter att komma ännu längre i det nationella uppdraget. För att göra det krävs att förskolan arbetar vidare med nedanstående förbättringsområden. De förbättringsområden vi särskilt vill peka på är:

- **Utveckling och lärande:** En handlingsplan behöver utarbetas för miljö- och naturvårdsfrågor så att dessa frågor utvecklas och blir tydliga på hela förskolan.
- **Arbetsätt och pedagogroll:** Ledning och pedagoger behöver diskutera och dokumentera på vilket sätt progressionen blir tydlig i förskolans arbetsätt utifrån varje barns förutsättningar.

- **Styrning och ledarskap:** Förskolan behöver utarbeta en långsiktig plan för kvalitetsutveckling, som har sin grund i utvärderingar och påvisade effekter på undervisningen.
- **Kommunikation:** Den pedagogiska samverkan med grundskolan måste utvecklas till att omfatta inte bara samverkan vid övergången till grundskolan utan även nätverk mellan pedagoger från både förskolan och grundskolan. Ledning och pedagoger behöver informera föräldrarna om hur förskolan aktivt arbetar i olika frågor.

Generellt ser vi att förskolan är på mycket god väg att nå steg 6 och 7 inom de flesta kvalitetsområden. För att nå steg 7 behöver förskolan systematiskt över tid arbeta utifrån de forskningsrön som pedagogerna får under utbildningsdagar och i utvecklingsgrupperna samt tillsammans med andra pedagoger under en längre tidsperiod dokumentera vilka arbetssätt och metoder som ger bäst effekt på utbildningen.

Vi vill tacka för det vänliga bemötandet under vårt besök och för allt genomarbetat material som skickades ut i god tid. Vi önskar förskolan lycka till i det fortsatta förbättringsarbetet.

Helsingborg 2015-01-07

Kågeröd 2015-01-07

Ingrid Johnsson

Christina Holmqvist

Qualisgranskning förskola - poängmatrix

Förskola Taborsbergs förskola

	Kvalitetsområden	Faktor	Steg							Poäng	
			1	2	3	4	5	6	7		
A	Utveckling och lärande	3				x					12
B	Trygghet och trivsel	2							x		12
C	Delaktighet i lärprocessen	2							x		12
D	Arbetsätt och pedagogroll	2					x				10
E	Föräldrainflytande	2							x		12
F	Organisation	1								x	7
G	Styrning och ledarskap	2					x				10
H	Kommunikation	1				x					4
I	Kompetens	1							x		6
J	Resursutnyttjande	1							x		6
K	Image	1							x		6

Poängsammanställning		Villkor
Taborsbergs förskola	97	
Certifiering - lägst	60	Alla kvalitetsområden steg 3 eller högre
Maxpoäng	126	